

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/6560,Wystawa-30-maja-1960-r-w-Zielonej-Gorze-W-obronie-Domu-Katolickiego-Zielona-Gora.html>
06.04.2026, 12:10

Wystawa „30. maja 1960 r. w Zielonej Górze. W obronie Domu Katolickiego” - Zielona Góra, 5-31 maja 2011

Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu oraz Gimnazjum nr 1 w Zielonej Górze zapraszają na wystawę „30 maja 1960 r. w Zielonej Górze. W obronie domu katolickiego”.

Ekspozycję przygotowało Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Poznaniu, a uroczystego otwarcia wystawy dokonał marszałek Senatu Bogdan Borusewicz w dniu 26 maja 2010 roku w Senacie RP. Otwierając wystawę, marszałek Bogdan Borusewicz podkreślił, że jej przesłaniem jest przypomnienie dramatycznych wydarzeń sprzed 50 lat w Zielonej Górze. Było to bowiem jedno z ważniejszych wystąpień w komunistycznej Polsce między Poznańskim Czerwcem 1956 a Marcem 1968. Jak powiedział marszałek, miało ono wpływ na kształtowanie tożsamości społecznej zamieszkałej tam ludności przesiedleńczej.

Dom Katolicki w Zielonej Górze, który od 1945 r. był, za zgodą władz, użytkowany przez parafię pw. św. Jadwigi, był prężnym ośrodkiem. Odbывała się tam nauka religii, działały koła teatralne, wystawiano sztuki o tematyce religijnej, rozwijała się działalność religijno-kulturalna, której głównym organizatorem był proboszcz Kazimierz Michalski. W 1960 r. ówczesne władze postanowiły ograniczyć działalność Kościoła i jego wpływ na społeczeństwo Zielonej Góry i podjęły próbę eksmisji parafii z Domu Katolickiego. Na działania władz kilka tysięcy zielonogórczan odpowiedziało demonstracją (wzięło w niej udział ok. 5 tys. osób), która została brutalnie stłumiona przez oddziały ZOMO. Zatrzymano ponad 300 osób, z których 200 aresztowano. Pierwsze procesy sądowe odbyły się już 17 i 18 czerwca 1960 r. i miały charakter pokazowy. Świadczyła o tym wysokość wyroków – nawet do 5 lat więzienia. Skazano 70 osób. Skala represji wstrząsnęła społecznością Zielonej Góry. Wiele osób wyrzucono z pracy, wydalono ze szkół. Na obrońców Domu Katolickiego nałożono także wysokie kary grzywny, ówczesne władze komunistyczne poddawały ich długotrwałym represjom. Kilkunastu uczestników tych wydarzeń bronił mecenas Walerian Piotrowski, późniejszy senator I i II kadencji.

Prezentowane na wystawie zdjęcia i dokumenty pochodzą z archiwum IPN, Archiwum Państwowego w Zielonej Górze, kroniki parafii św. Jadwigi w Zielonej Górze, a także z prywatnych zbiorów dr Elżbiety Wojcieszek i Wojciecha Kurlusa.

Zielona Góra, Gimnazjum nr 1, ul. Stefana Wyszyńskiego 101

Zwiedzanie wystawy od pn. do pt. w godz. 10.00 - 14.00

Ekspozycja będzie prezentowana do 31 maja 2011 r.

Wstęp wolny. Serdecznie zapraszamy!